Notiser

Donation till Tore Alméns minnesfond

Stiftelsen Tore Alméns minnesfond grundades år 1920 till minnet av den föregående år vid endast 47 års ålder bortgångne Tore Almén. Stiftelsen har till uppgift att främja rättsvetenskaplig verksamhet, främst sådan som är av omedelbar betydelse för det praktiska rättslivet, samt att understödja strävandena för en alltmer vidgad nordisk rättsgemenskap. Den har bl.a. delat ut forskningsstipendier genom förmedling av de juridiska fakulteterna och lämnat bidrag till stipendier för yngre juristers deltagande i nordiska juristmöten. Stiftelsen har också ett par gånger delat ut Tore Alméns pris för en framstående rättsvetenskaplig prestation av betydelse för det praktiska rättslivet. Fondens kapital var ursprungligen 60000 kr och har sedermera stigit till ungefär 3 miljoner kr för att efter de senaste årens negativa utveckling på värdepappersmarknaden sjunka till ca 2,6 miljoner.

Stiftelsen har nu mottagit en generös donation av f.d. textiläraren Ingrid Lüzell, som har testamenterat hela sin kvarlåtenskap, värderad till ca 1,5 miljoner kr, till fonden. Ingrid Lüzell var syster till Arvid Lüzell, som avled vid 61 års ålder år 1969. Arvid Lüzell hade efter sedvanlig domarutbildning och en mångårig tjänstgöring som revisionssekreterare år 1959 tillträtt som häradshövding i den då nybildade Svartlösa domsaga i Huddinge. I ett kort före sin död upprättat testamentet förordnande han att all hans kvarlåtenskap skulle tillfalla systern. Om någon del av egendomen skulle finnas i behåll vid systerns död skulle den enligt testamentet tillfalla Tore Alméns minnesfond. Det är alltså Arvid Lüzells vilja som hans syster nu har rättat sig efter och stiftelsen hyser den största tacksamhet mot båda syskonen.

Anders Knutsson

HD om tjänstefel

Frågor om tillämpningen av den år 1989 införda bestämmelsen om tjänstefel i 20:1 BrB har varit föremål för en rad avgöranden i HD som tolkats på olika sätt. I en den 2 april 2004 meddelad dom har nu HD prövat frågan om domare som utan laglig grund har förklarat villkorligt medgiven frihet förverkad därigenom gjort sig skyldig till tjänstefel.

HD fann det utrett att domaren genom beslutet i myndighetsutövning åsidosatt vad som gällde för uppgiften och att detta skett av oaktsamhet. När det därefter gäller bedömningen av om gärningen med hänsyn till omständigheterna var att anse som ringa framhöll HD att inte endast objektiva faktorer som uppgiftens art och gärningens effekter var av betydelse utan också den grad av oaktsamhet som gärningsmannen visat.

Förverkande av villkorligt medgiven frihet är enligt vad HD framhöll av ingripande betydelse för den enskilde varför det måste ställas höga krav på noggrannhet och omsorg när beslut fattas i sådana frågor. Samtidigt skulle beaktas att felet i det aktuella fallet kunde undanröjas i hovrätten och att det därför inte uppstod någon skada förutom den olägenhet som följde av att det blev nödvändigt att överklaga. Annat var inte heller visat än att felet berodde på ett tillfälligt förbiseende och inte på någon nonchalans eller likgiltighet inför uppgiften (jfr prop. 1988/89:113 s. 17 och 25). Sammanfattningsvis fann HD att gärningen var att anse som ringa och därför inte skulle medföra straffansvar.

Dag Victor

HD om verkshöjd

I en den 2 april 2004 meddelad dom har HD prövat frågan om en ritning som innehöll två bilder av en golvskiva åtnjöt upphovsrättsligt skydd enligt 1 § upphovsrättslagen. Ritningen, som ingått i en patentansökan, bestod av två rektangulära figurer med vissa kompletterande linjer längs rektanglarnas kort- och långsidor. Figurerna var enligt vad angavs i domen enkelt utförda utan inslag som kunden anses ge uttryck för någon individuell särprägel.

Det företag som förde talan betonade emellertid i processen att det enligt dess uppfattning inte var fråga om en s.k. teknisk ritning utan en illustration av ett föredraget utförande av den idé som patentansökan avsåg samt att ritningen inte framställts i efterhand som illustration till den färdiga idén utan att ritningsarbetet ingått som ett led i en interaktiv process under utvecklandet av idén.

HD framhöll att det upphovsrättsliga skyddet inte avser den idé som ligger bakom en ritning utan endast ritningen ”som resultatet av själva ritningsarbetet”. Det avgörande för bedömningen av om upphovsrättsligt skydd förelåg var därför inte om någon färdig förebild förelegat utan om ritningen som sådan kunde sägas ha den självständighet och originalitet som krävs för skydd.

Företaget åberopade sig vidare på det s.k. dubbelskapandekriteriet och pekade på den mängd av variationsmöjligheter som har funnits för att illustrera den idé som patentansökan avsåg. Variationsmöjligheterna var enligt företaget så omfattande att möjligheten till dubbelskapande var utesluten varför ritningen också åtnjöt skydd.

Enligt HD är det visserligen så att alster som kan antas bli föremål för ett oberoende dubbelskapande inte uppfyller kraven på verkshöjd vilket dock inte innebär att ett dubbelskapandekriterium i sig kan ge svar på frågan om kravet på verkshöjd är uppfyllt. Enligt HD låg ritningen klart under även de förhållandevis låga krav på verkshöjd som anses gälla för produkter av den art som avses i 1 § andra stycket upphovsrättslagen. Domen i sin helhet finns tillgänglig på Högsta domstolens hemsida, www.hogstadomstolen.se.

Dag Victor

Personalnotiser

Nytt justitieråd

Regeringen har den 11 mars 2004 utnämnt rättschefen *Per Virdesten* att vara justitieråd.

Per Virdesten har varit rättschef i Statsrådsberedningen sedan 1998. Han har även under åren 1981–82 varit sakkunnig i Budgetdepartementet och under åren 1983–85 sakkunnig i Civildepartementet. 1985 utnämndes han till departementsråd i Civildepartementet och 1989 till rättschef i Arbetsmarknadsdepartementet.

Per Virdesten har även varit expert och sakkunnig i flera utredningar inom det förvaltningsrättsliga området.

Nytt regeringsråd

Regeringen har den 11 mars 2004 utnämnt departementsrådet *Lennart Hamberg* till regeringsråd.

Lennart Hamberg har varit departementsråd i Finansdepartementet sedan 1995. Han var även rättssakkunnig i samma departement under åren 1982–87 och utnämndes 1988 till kansliråd. Han har även varit anställd vid Kammarrätten i Stockholm.

Lennart Hamberg är särskild utredare i Mervärdesskattesatsutredningen.

Justitiedepartementet

Regeringen har anställt

ämnesrådet med ställning som ambassadör *Ann Marie Bolin Pennegård* som departementsråd i Regeringskansliet (04-03-11).

Hovrätterna

Regeringen har utnämnt

advokaten *Staffan Anderberg* att vara hovrättsråd tillika vice ordförande på avdelning i Hovrätten över Skåne och Blekinge (04-04-07).

Svea hovrätt har förordnat hovrättsfiskalerna *Anna Erman* och *Peter Grym* till hovrättsassessorer (04-03-11),

Svea hovrätt har förordnat hovrättsfiskalen *Magnus Corell* till hovrättsassessor (04-04-08).

Tingsrätterna

Regeringen har utnämnt

kammaråklagaren *Ann-Marie Sjöberg* att vara rådman i Gävle tingsrätt (04-03-04).

Regeringen har anställt

hovrättsassessorn *Nicolaj Jeric* på en tidsbegränsad anställning som rådman i Värnamo tingsrätt (04-03-04),

tf. rådmannen *Carl-Erling Halldin* på en tidsbegränsad anställning som rådman i Norrköpings tingsrätt (04-03-11).

Kammarrätterna

Kammarrätten i Göteborg har förordnat kammarrättsfiskalen *Ulrika Svanholm* till kammarrättsassessor (04-03-24),

Kammarrätten i Stockholm har förordnat kammarrättsfiskalen *Ingrid Björnsson* till kammarrättsassessor (04-04-01),

Kammarrätten i Göteborg har förordnat kammarrättsfiskalen *Hans Wikner* till kammarrättsassessor (04-04-01).

Länsrätterna

Regeringen har utnämnt

tf. rådmannen *Helena Sohl* att vara rådman i länsrätten i Södermanlands län (04-03-04).

Åklagarväsendet

Riksåklagaren har anställt

assistentåklagaren *Catarina Bergqvist* som kammaråklagare vid Åklagarmyndigheten i Stockholm (04-03-01),

assistentåklagaren *Jeanette Elamsson* som kammaråklagare vid Åklagarmyndigheten i Malmö (04-03-01)

assistentåklagarna *Helena Rosvall* och *Ebba Idunger* som kammaråklagare vid Åklagarmyndigheten i Göteborg (04-03-01),

assistentåklagarna *Håkan Jevrell, Nicklas Lagrell, Ann-Sofie Prahl* och *Anna Remse* som kammaråklagare vid Åklagarmyndigheten i Stockholm (04-04-01),

assistentåklagaren *Anna Rapphed* som kammaråklagare vid Åklagarmyndigheten i Göteborg (04-04-01),

assistentåklagare *Ulrica Selderman* som kammaråklagare vid Åklagarmyndigheten i Västerås (04-05-01),

assistentåklagare *Måns Björklund* som kammaråklagare vid Åklagarmyndigheten i Malmö (04-05-01),

assistentåklagare *Martin Bresman* som kammaråklagare vid Åklagarmyndigheten i Stockholm (04-05-01).

Polismyndigheterna
Regeringen har anställt

vice överåklagaren *Mats Åhlund* att vara länspolismästare vid Polismyndigheten i Hallands län (04-04-07).

Sveriges advokatsamfund
Till nya ledamöter har antagits

Lars Almlöf, Almlöf & Esplund Juristbureau HB, Vårgårda, *Roland Armholt,* Kibra Skattejuridiska Byrån AB, Stockholm, *Pernilla Bjurman,* Advokatfirman Helle & Westermark, Stockholm, *Karl-Fredrik Björklund,* Advokatfirman Carler KB, Stockholm, *Cecilia Björkwall,* Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Stockholm, *Katja Cato,* Advokatfirman Vinge KB, Stockholm, *Margareta Esplund-Holst,* Almlöf & Esplund Juristbureau HB, Vårgårda, *Leena Hakala,* Swedbergs Advokatbyrå HB, Stockholm, *Emma Hamilton,* Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Stockholm, *Åsa Hult,* Baker & McKenzie Advokatbyrå KB, Stockholm, *Cecilia Håkansson,* Advokatfirman Charlotte Bokelund, Göteborg, *Mats Håkansson,* Advokatfirman Michael Wilensky AB, Malmö, *Magnus Johansson,* Advokatfirman Vinge KB, Stockholm, *Mikaela Kempe Bergner,* Advokatfirman Nordia KB, Stockholm, *Magnus Kylhed,* RydinCarlsten Advokatbyrå AB, Stockholm, *Emma Landfors,* Celsus Advokatbyrå HB, Stockholm, *Susanna Landström,* Advokatfirman Abersten HB, Sundsvall, *Peter Lundén,* Advokatfirman Delphi & Co KB, Stockholm, *Göran Mannerstedt,* Strängnäs Juridiska Byrå, Strängnäs, *Sandra Marinilli,* Hamilton & Co Advokatbyrå Stockholm HB, Stockholm, *Stefan Moræus,* Advokatfirman Allemansjuristen i Malmö, Malmö, *Vilhelm Nyström,* Advokatfirman Delphi & Co KB, Göteborg, *Anders Ohlsson*, Gernandt & Danielsson Advokatbyrå KB, Stockholm, *Mats Olausson*, Kungsbacka Advokatbyrå AB, Kungsbacka, *Madeleine Sifvert,* Advokatfirman NOVA AB, Stockholm, *Kimmo Tihinen,* Advokatfirma Tihinen AB, Danderyd, *Beatrice Udén,* Setterwalls Advokatbyrå, Göteborg, *Jonas Wahlbom,* Gärde Wesslau Advokatbyrå, Borås, *Ingrid Westin Wallinder,* RydinCarlsten Advokatbyrå AB, Stockholm, *Göran Witt-Strömer,* Legare Advokatbyrå AB, Stockholm (04-03-11),

Lottie Adding, Edvinsson & Brohage Advokatbyrå HB, Lidingö, *Per Allocco,* Advokatfirman Ulf Nordekvist AB, Luleå, *Jan Anderberg,* Reynolds Porter Chamberlain, London, *Mats Anderfjärd,* Linklaters Advokatbyrå AB, Stockholm, *Christer Ankarswed,* Ankarswed Juridiska Byrå AB, Västerås, *Göran Antonsson*, Advokatfirman Delphi & Co KB, Stockholm, *Bo Bengtsson*, Advokatbyrån Jonas Gulliksson AB, Malmö, *Peter Bergquist,* Juristfirman Peter Bergquist, Tyresö, *Frida Bergström,* Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Stockholm, *Karl Johan Bernerfalk*, Wistrand Advokatbyrå, Stockholm, *Jan Bister,* Lebenberg Advokatbyrå AB, Stockholm, *Niklas Bodegård*, Linklaters Advokatbyrå AB, Stockholm, *Jeanette Boye*, Baker & McKenzie Advokatbyrå KB, Stockholm, *Carin Brydling*, Bålsta Juridiska Byrå, Bålsta, *Agneta Bäverbrant,* Advokatfirman Malmlöf, Stockholm, *Michael Cohen*, Clemens Wallén Östlund Advokater AB, Stockholm, *Carl Dahlborg*, Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Stockholm, *Margaretha Dufvenmark*, Dufvenmarks Advokatbyrå, Visby, *Gustaf Dyrssen*, Stening & Dyrssen Juristkonsult HB, Stockholm, *Tobias Edenman*, Gernandt & Danielsson Advokatbyrå KB, Stockholm, *Roland Ekh*, Juristfirman Roland Ekh AB, Katrineholm, *Carl-Gustaf Elwe*, Intervista AB, Karlstad, *Magnus Eriksson*, Linklaters Advokatbyrå AB, Stockholm, *André Forsell*, Advokatfirman Vinge KB, Stockholm, *Jonas Gombrii*, Advokatfirman Glimstedt Stockholm HB, Stockholm, *Maria Granqvist*, Advokatfirman Åberg & Co AB, Stockholm, *Marcus Hedén*, Linklaters Advokatbyrå AB, Stockholm, *Cecilia von Heijne*, Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Stockholm, *Sten Holdo*, Advokatfirman Carler i Gävle

AB, Gävle, *Anna-Karin Höök Spector*, Juristfirman Anna-Karin Höök, Uppsala, *Jan H. Johansson*, Advokatfirman Vinge KB, Göteborg, *Magnus Josefsson*, Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Stockholm, *Johan Kolmodin*, Advokatfirman Hammarskiöld & Co AB, Stockholm, *Magnus Larsén*, Linklaters Advokatbyrå AB, Stockholm, *Mattias Larsson*, Advokatfirman Cederquist KB, Stockholm, *Niclas Larsson*, Åsbo Juridiska Byrå Klippan AB, Klippan, *Thomas Larsson*, Sävedalens Advokatbyrå AB, Partille, *Malin Leffler*, Advokatfirman Vinge KB, Stockholm, *Hanna Lekås*, Advokatfirman Boman & Hessle HB, Stockholm, *Camilla Levinsson*, Magnusson Wahlin Qvist Stanbrook, Göteborg, *Sara Lindfors*, Coudert Brothers Advokatbyrå AB, Stockholm, *Lars Lindstrand*, Juristfirma Lars Lindstrand AB, Katrineholm, *Henrik Lindström*, Magnusson Wahlin Qvist Stanbrook Advokatbyrå KB, Stockholm, *Niklas Lundgren*, Advokatbyrån Kaiding Handelsbolag, Luleå, Mona Malm, Advokatfirman Glimstedt Falun AB, Falun, *Ralf Nord*, Advokatfirman Birger Edelberg HB, Norrköping, *Angelica Olsson*, Linklaters Advokatbyrå AB, Stockholm, *Tomas Pettersson*, Advokatfirman Södermark HB, Stockholm, *Niclas Rockborn*, Gernandt & Danielsson Advokatbyrå KB, Stockholm, *Ola Sandersson*, Advokatfirman Vinge KB, Stockholm, *Claes Schumacher*, Juristfirman Schumacher & Co KB, Nyhamnsläge, *Anders Stening*, Stening & Dyrssen Juristkonsult HB, Stockholm, *Alf-Peter Svensson*, Coudert Brothers Advokatbyrå AB, Stockholm, *Alexander Tham*, Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Stockholm, *Elisabet Thorson*, Thorsons Juridiska Byrå, Katrineholm, *Sinikka Tiri Litby*, Hedvalls Advokatbyrå AB, Stockholm, *Cecilia Trossmark*, Advokatfirman Fylgia KB, Stockholm, *Cecilia Uddman*, Hamilton & Co Advokatbyrå Malmö KB, Malmö, *Gustav Ullman*, Måres Advokatbyrå AB, Göteborg, *Stefan Waldemarsson*, Landahl Öhman Advokatbyrå KB, Stockholm, *Anna Werner*, Linklaters Advokatbyrå AB, Stockholm, *Helen Westlund*, Advokatbyrån JuristForum AB, Stockholm, *Charlotte Wiksten*, Advokatfirman Fylgia KB, Stockholm, *Mattias Örnulf*, Hökerberg & Söderqvist Advokatbyrå KB, Stockholm (04-04-22).

I detta häfte (s. 333–436) har medverkat bl.a.

Hans Corell, undergeneralsekreterare och FN:s rättschef
Anders Victorin, professor vid Stockholms universitet
Hans Danelius, f.d. justitieråd
Carl Lindstrand, advokat, Hagenfeldt Advokatbyrå
Stig Strömholm, professor emeritus
Torkel Gregow, f.d. justitieråd och ordförande i Högsta domstolen
Karin Wallin-Norman, chefsjurist VPC AB
Marianne Levin, professor i civilrätt vid Stockholms universitet
Christoffer Wong, doktorand i straffrätt vid Lunds universitet
Mikael Mellqvist, hovrättsråd i Svea hovrätt